

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština 17. avgust 2017. godine
Br. ref.:RK 1115/17

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI139/16

Podnosilac

Sefedin Jetullahu

**Ocena ustavnosti presude Rev. br. 168/16 Vrhovnog suda Republike
Kosovo od 14. jula 2016. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Sefedin Jetullahu (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u selu Vrnica, opština Vučitrn, koga zastupa Sabri Kryeziu, advokat iz Lipljana.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 168/2016 od 14. jula 2016. godine (u daljem tekstu: osporena odluka) Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), koja mu je uručena 13. septembra 2016. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene odluke, kojim se tvrdi da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] i člana 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustava), kao i člana 6 [Pravo na pravično suđenje] i člana 1 Protokola 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: Konvencija).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113, stav (7) Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustava), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovník).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 1. decembra 2016. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 16. januara 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Ivana Čukalovića za sudija izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Gresa Caka-Nimani.
7. Dana 8. februara 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 3. jula 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu da zahtev proglasi neprihvatljivim kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama.

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva je radio nekoliko godina u Energetskoj korporaciji Kosova, odnosno u Diviziji za generisanje-Departman termocentrale Kosovo B (u daljem tekstu: EKK).
10. Dana 18. decembra 2003. godine, lekarska komisija je preporučila podnosiocu zahteva da se javi invalidskoj komisiji radi verifikacije stepena invalidnosti.
11. Podnosilac zahteva je zatim tražio od organa EKK-a da mu usvoje zahtev za priznavanje statusa invalida rada i zahtev da uživa dodatnu penziju prema Penzijskom fondu EKK-a.

12. Dana 9. marta 2004. godine, EKK je (odluka br. 60/1), usvojio zahtev podnosioca za priznavanje statusa invalida rada prve kategorije i zahtev da uživa dodatnu penziju u visini od 105 evra, počev od 1. marta 2004. godine do 31. marta 2009. godine.
13. Dana 27. novembra 2008. godine, podnosilac je podneo zahtev organima EKK-a za povratak na posao, jer prema njemu, odlukom EKK-a br. 60/1 od 9. marta 2004. godine nije određen njegov radni status nakon 31. marta 2009. godine.
14. U januaru 2009. godine, podnosilac je podneo zahtev Departmanu penzijske administracije Republike Kosovo (u daljem tekstu: DPA), za usvajanje zahteva za penziju za osobe sa ograničenim sposobnostima.
15. Dana 27. februara 2009. godine, DPA je (odluka 5092190) odbio zahtev podnosioca da uživa penziju za osobe sa ograničenim sposobnostima, sa obrazloženjem da kod istog ne postoji potpun i trajan stepen ograničene sposobnosti.
16. Dana 14. aprila 2009. godine, podnosilac zahteva je na odluku DPA-a, 27. februara 2009. godine uložio žalbu Odboru za žalbe za osobe sa ograničenim sposobnostima.
17. Dana 27. maja 2009. godine, Odbor za žalbe je odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio odluku DPA od 27. februara 2009. godine.
18. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prištini za povratak na posao ili nastavljanje dodatne penzije sve dok ne napuni godine za penzionisanje, odnosno do 19. marta 2016. godine.
19. Dana 2. septembra 2013. godine, Osnovni sud u Prištini je (presuda C. br. 109/2009), odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca, i obrazložio na sledeći način:

“Za odobrenje zahteva tužioca od strane tužene EKK za penzionisanje u ime invaliditeta, je bilo zakonske osnove u Uredbi UNMIK-a, br. 2001/35 i u Statutu suplementarnog penzijskog fonda od 2002. godine, odredbe iz člana 2 tačka b. Statuta. Iz ocene suda proizilazi da pravna osnova za penzionisanje tužioca zbog invaliditeta u radu od strane tužene je bila u redu. Zato sud ocenjuje da tužbeni zahtev tužioca treba da se odbije kao neosnovan iz razloga što su tužiocu prilikom aplikacije u penzioni fond, bila jasna prava koje je mogao da ostvaruje u slučaju odobrenja njegovog zahteva za penziju.”
20. Podnosilac zahteva je u zakonskom roku uložio žalbu Apelacionom sudu na presudu 2. septembra 2013. godine Osnovnog suda u Prištini.
21. Dana 24. septembra 2015. godine, Apelacioni sud je (presuda Ac. br. 3 870/2013), odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio kao pravičnu i zakonitu presudu od 2. septembra 2013. godine Osnovnog suda u Prištini.

22. Podnosilac zahtev je na presudu Apelacionog suda od 24. januara 2015. godine podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu zbog pogrešne primene materijalnog zakona.
23. Dana 14. jula 2016. godine, Vrhovni sud je (presuda Rev. br. 168/2016) odbio kao neosnovan zahtev za reviziju podnosioca zahteva i potvrdio presudu Apelacionog suda od 24. januara 2016. godine i presudu od 2. septembra 2013. godine Osnovnog suda u Prištini.

Navodi podnosioca

24. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu redovni sudovi svojim postupcima povredili pravo na pravično suđenje iz člana 31. Ustava i člana 6. Konvencije, zaštitu imovine iz člana 46. Ustava, u vezi sa članom 1. Protokola 1. Konvencije, kao i prava garantovana članom 53. Ustava, iz činjenice da tokom odlučivanja o slučajima nisu uzeli u obzir zahteve iz gore navedenih odredbi.
25. Pored toga, podnosilac je svom zahtevu priložio presudu Ustavnog suda od 18. oktobra 2010. godine u spojenim slučajevima KI58/09, KI59/09, KI60/09, KI64/09, KI66/09, KI69/09, KI70/09, KI72/09, KI75/09, KI76/09, KI77/09, KI78/09, KI79/09, KI3/10, KI5/10, KI13/10.
26. Sledstveno tome, podnosilac zahteva traži od Suda da proglasi ništavom osporenu odluku i da slučaj vrati na preispitivanje Vrhovnom sudu.

Prihvatljivost zahteva

27. Sud će razmotriti da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.
28. U tom smislu, Sud se poziva na član 113 (7) Ustava, koji propisuje:

“7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.
29. Sud dalje se poziva na član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuje:

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”
30. U vezi sa gore navedenim, Sud zaključuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, da je iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva i podneo zahtev u roku od četiri meseca u skladu sa zahtevima iz člana 49. Zakona.
31. Pored toga, Sud se poziva na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

32. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 [Kriterijum o prihvatljivosti], naročito stav (1) (d) i stav (2) (b) Poslovnika, koji propisuju:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

(...)

(d) ako je zahtev *prima facie* opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključí:

(...)

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava”.

(...)

33. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdí da su mu osporenim odlukom povređena prava koja su garantovana članovima 31. 46. i 53. Ustava, kao i članom 6 i 1 Protokola 1 Konvencije, međutim on dalje ne argumentuje kako i zašto je došlo do povrede njegovih prava.
34. S tim u vezi, Sud primećuje da je podnosilac zahteva prosto nezadovoljan ishodom postupka koji je okončani pred redovnim sudovima.
35. U tom smislu, Sud smatra da sama činjenica da podnosiocu zahteva ne odgovora ishod odluka redovnih sudova, posebno osporene odluke, nije dovoljna da izgradi tvrdnju o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosilac zahteva treba da potkrepi te tvrdnje uverljivim argumentima i dokazima da bi zahtev bio uspešan.
36. S tim u vezi, Sud podseća da nije sud utvrđivanja činjenica i da je pravično i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja puna nadležnost redovnih sudova, dok je njegova uloga samo da obezbedi saglasnost sa pravima koja se garantuju Ustavom. Shodno tome, Ustavni sud ne može da postupa kao sud četvrtog stepena (vidi: slučaj *Akdivar protiv Turkse*, br. 2189/93, ESLjP, presuda od 16. septembra 1996. godine, stav 65 i vidi, takođe: slučaj KI86/11, podnosilac zahteva: *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).
37. Pored toga, nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica ocenom redovnih sudova i kao opšte pravilo, to je dužnost tih sudova da ocene dokaze koje imaju na raspolaganju. Ustavni sud može samo da razmatra da li su postupci pred redovnim sudovima uopšteno sprovedeni na taj način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi: slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. godine).
38. Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo da argumentuje i dokaže da su redovni sudovi postupali proizvoljno ili nepravično tokom suđenja njegovog slučaja. Stoga, sama činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom

slučaja ne daje mu za pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi: slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).

39. Što se tiče presude Ustavnog suda od 18. novembra 2010. godine, na koju se poziva podnosilac zahteva, Sud ističe da su u spojenim slučajevima EKK, podnosioci zahteva (bivši radnici EKK-a) tražili od redovnih sudova da odluče o njihovom imovinskom sporu sa EKK-om, izričito se pozivajući na odredbu člana 3 Sporazuma i ponavljajući da Zakon o penzijama, koji uspostavlja Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje još uvek nije bio usvojen i ova činjenica je potvrđena od strane nadležnog predstavnika Ministarstva rada i socijalne zaštite. Kao što se primećuje, od Sporazuma zaključenog sa EKK-om podnosioci zahteva su imali legitimna očekivanja da uživaju mesečnu naknadu u visini od 105 evra, što je bilo uslovljeno osnivanjem Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje u budućnosti (vidi: presudu Ustavnog suda, *Gani Prekshi i 15 bivših radnika EKK-a*, stav 60,67, 68, 70).
40. Međutim, u slučaju podnosioca zahteva, Sud primećuje da odlukom (sporazumom) EKK-a od 9. aprila 2003. godine, nije postavljen uslov da se ostvarivanje dodatne penzije nastavi do osnivanja Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje. Ova odluka (sporazum) sadrži striktan zakonski rok u pogledu ostvarivanja isplate dodatne penzije u visini od 105 evra koji je bio određen da se okonča 31. marta 2009. godine, odnosno nakon 60 (šesdeset) meseci.
41. Ova razlika (uslovljavanje) u slučaju podnosioca zahteva je razrađena od strane Vrhovnog suda, koji pominje da se “... *obaveza tužene (EKK-a) u pogledu vremenskog roka ovog prava tužioca (podnosioca zahteva), ne može povezati i uslovljavati sa osnivanjem Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje...*”.
42. Pored toga, Vrhovni sud je obrazložio: „*Na osnovu sporazuma - gore navedene odluke, koju odluku tužilac nije osporio, tačno je određen vremenski rok obaveze tužene da tužiocu nadoknadi isplatu penzije do dana 31.03.2009. god. Ova obaveza od strane tužene je ispunjena u razdoblju od 5 (pet) godina odnosno šezdeset meseci, za svaki mesec po 105 €, onako kako stoji u odluci.*” Jasno se vidi da se podnosilac zahteva u to vreme složio sa uslovima propisanim od strane EKK-a, jer navedena odluka (sporazum) nije nikad osporena od strane podnosioca zahteva.
43. U tom smislu, Sud smatra da slučaj na koji se pozvao podnosilac zahteva ne odgovara okolnostima u njegovom slučaju.
44. Iz svih gore elaborisanih okolnosti, Sud smatra da činjenice koje je izneo podnosilac zahteva ni na jedan način ne ukazuju na to da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom i Konvencijom.
45. Shodno tome, zahtev je na ustavnim osnovama očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (2) (b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i shodno pravilima 36 (1) (d) i 36 (2) (b), kao i 56 (2) Poslovnika, 3. jula 2017. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

